Bölüm
163

KARDİYOLOJİK MUAYENE ve YAKLAŞIM

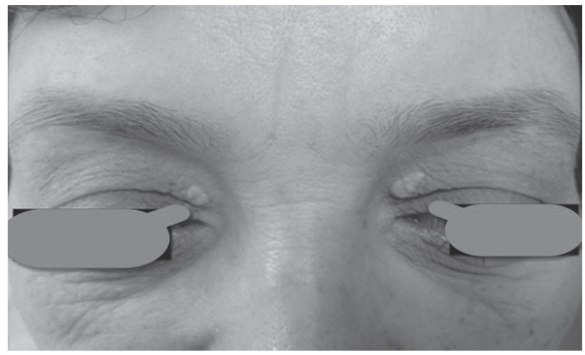
Habil YÜCEL[1]

Birçok modern tanı yöntemleri geliştirilmesine rağmen kalp hastalıklarını tanısında iyi bir anamnez ve dikkatle yapılmış bir fizik muayene son derece önemlidir. Anamnez ile hastanın şikayetleri hakkında elde edilen bilgiler sistemli olarak değerlendirilir. Kardiyovasküler sistemde hastalıklarının ana semptomları sorgulanır ve fizik muayene ile birlikte teşhis süreci başlamış olur. Anamnez ve fizik muayene ile hastanın şikayetleri ile ilgili birçok bilgiye ulaşırken, doktor hasta arasındaki iletişiminin ve güvenin artmasına sağlanır. Kardiyovasküler sistemin ana semptomları göğüs ağrısı, nefes darlığı, çarpıntı, bayılma, halsizlik, ödem olarak sıralanabilir. Bu ana semptomların hiçbirisinin kardiyovasküler sisteme özgü olmadığı, diğer sistemik hastalıklarda da görülebileceği unutulmamalıdır. Hastanın göğüs ağrısı koroner ateroskleroza bağlı veya kardiyak olmayan nedenlere bağlı olabilir. Bayılma etyolojisinde bir kalp hastalığı olabileceği gibi bir nörolojik hastalıkta olabilir. Buna benzer şikayetlerin ayırıcı tanısında kullanılmak üzere birçok modern test ve cihazlar geliştirilmesine rağmen hangi tanı yönteminin hangi hastada daha uygun olacağını anamnez ve fizik muayene gösterir.

İNSPEKSİYON

Kardiyovasküler sistem muayenesi anamnez ile birlikte başlar. Hastanın duruşu, göğüs yapısı, baş ve yüz görünüşü ve derinin renginin değerlendirilmeye başlanır.

İleri mitral darlığı hastalarında al yanak mor dudak (facies mitrale) saptanabilir. Dudaklarda hafif siyanoz ve yanaklarda pembe renk vardır. Ciddi aort kapak yetersizliğinde her kalp vurusunda başın birlikte sallanması "Musset belirtsi" ve uvuluda pulsazyon "Müller belirtisi" görülebilir. Göz kapaklarındaki kolesterol birinkitileri sarımtırak, kavuniçi (ksantelasmalar) hiperkolesterolemide gözükür. Şekil 1 de ksantelasma gösterilmiştir. Aynı zamanda hiperkolesterolemili hastalarda ksantomalar (kolesterol dolu nodüller) hem subkütan, hemde tendonlar üzerinde olabilir. Noonan sendromunda pulmoner stenoz sıktır. Bu sendromda hipertelorizm, boyunda web, küçük çevre, kulakların normal yerlerinden daha altta yerleşmesi, kıvırcık saçlar, epikantus, pitosis ve şaşılık görülür.



Şekil 1. Ksantelasma

[1] Kardiyoloji Uzmanı, Dr. , Manisa Şehir Hastanesi, Kardiyoloji kliniği, habilycl@hotmail.com

Sistolik üfürüm duyulan durumlar

- Aort kapak darlığı
- Hipertrofik kardiyomiyopati
- Pulmoner kapak darlığı
- Çocukluk çağı masum üfürümü (Still üfürümü)
- Mitral kapak yetersizliği
- Triküspit kapak yetersizliği
- Ventriküler septal defekt

Diyastolik üfürüm duyulan durumlar

- Mitral kapak darlığı
- Aort kapak yetersizliği
- Pulmoner kapak yetersizliği
- Triküspit darlığı

Sürekli üfürümler

Sistolle başlar, tüm sistolü kapsar ve kesintisiz olarak diyastolde sürer. Masum sürekli üfürümler venöz hum ve mamarial üfürümdür. Venöz hum sıklıkla çocuklarda sağ supraventriküler alanda duyulur. Uğultu şeklindedir. Şiddeti pozisyonla değişir (otururken ve baş karşı tarafa çevrilirken en şiddetlidir) ve kompresyonla kaybolur. Mamarial üfürüm gebeliğin son dönemi ve laktasyonda duyulabilir. Öncelikle sistolik olarak duyulur, tek veya iki taraflı üçüncü ve dördüncü interkostal alanda duyulur. Kompresyonla kaybolur. Patolojik sürekli üfürümler, patent duktus arteriyozis, koroner fistüller, pulmoner arteriovenöz fistüller ve aort koarktasyonunu kapsamaktadır. (5.8)

KAYNAKLAR

1: Kozan, Ö. (2011). *Temel kardiyoloji.* Ankara. Güneş Tıp Kitabevleri
2: Adalet, K. (2019). *Klinik Kardiyoloji.* (2). İstanbul. İstanbul Tıp Kitabevleri
3: Gümüşdiş, G (Ed), Önder MR. (2000). *Hasta Muayenesi ve Kliniğe Giriş (Kalbin inspeksyon, palpasyon ve perküsyonu).* İzmir. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları No.150, III.baskı.
4: Komşuoğlu, B. (2004). *Klinik Kardiyoloji.* Kocaeli. Nobel Tıp Kitabevleri.
5: Erol Ç, Biberoğlu K, Atalar E (çeviri editörleri). (2010). *LANGE Kardiyoloji Tanı ve Tedavi.* Ankara. Güneş Tıp Kiatbevleri
6: Perloff, J.K. *Physical Examination of the Heart and Circulation Fourth Edition.* USA. People's Medical Publishing House
7: Ranganathan, N. (2016). *The Art and Science of Cardiac Physical Examination with Heart Sounds, Jugular and Precordial Pulsations.* London. Jaypee Brothers Medical Publishers (P) Ltd
8: Kozan, Ö (çeviri editörü). (2014). *Cleveland Klinik Kardiyoloji Board Sınavı Gözden Geçirme.* İstanbul. İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık Hiz.Tic.Ltd.Şti.